II. évfolyam. Nyiregyháza, 1898. február 10. 6. szám.

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:
Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Felelős szerkesztő: Dr. Prok Gyula. Társ-szerkesztő: Sztempák Jenő.
Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán, Iskola-utcza 13-ik szám.
Egyes szám ára 10 krajczár.

A szabolcsi deputáczió.

Az „Egyetértés“ február 8-iki számából megtudtuk, hogy Szabolcsvármegyéből egy deputáczió járt fenn a budavári miniszterelnöki palotában, azon czélból, hogy a szocializmus terjedéséről és veszélyeiről közvetlen tapasztalatok után informáljon, s egyuttal gyors és hathatós segitséget kérjen az akuttá vált baj megfékezésére.

Nem tudjuk, kik voltak annak a deputációnak tagjai, saját kifejezett óhajukhoz képest személyüket discretió köde veszi körül, azonban elmondották a miniszter-elnöknek, hogy életük egy pillanatig sincs biztonságban, hogy nehányan csak azért nem rándultak fel ős-Buda várába, mert a vérengző szocialistákkal szemben, családjukat védtelenül nem hagyhatták otthon, hogy a véres lázadás kitörése csak napok kérdése, — hogy az alatt, mig fenn járnak hon-mentő munkában, nem rabolnak, nem gyilkolnak, s gyujtogatnak-e? bizony bizonytalan? — és igy tovább.

A miniszter-elnök azt válaszolta, hogy ismeri Szabolcsvármegyében a szocializmust, s megigérte, hogy a netán szükségessé válandó karhatalomról, a személy- és vagyonbiztonság megóvása érdekében a kormány kellő időben gondoskodni fog. — A sajtótörvény revizióját megtagadta, valamint megtagadta a deputáció azon kérelmének teljesitését is, hogy a szocializmus elleni akció vezetésére kormánybiztost nevezzen ki. Mindehhez hozzájárul a földmivelésügyi miniszternek az a kijelentése, hogy kár nagyon megijedni a szocialisták fenyegetésétől.

Nem habozunk kijelenteni, hogy személyes tapasztalataink nincsenek a szocializmus tanainak követésében rejlő veszélyekről, a személy- és vagyonbiztonság megrendülése tekintetében. Nincs közvetlen tudomásunk arról sem, hogy a szabolcsmegyei szocialisták a a társadalmi és jogrend felforgatását lázadás-szerűleg, — tehát erőszakkal — vették volna fel programmjukba, csupán annyit tudunk, hogy hivatalosan és nem hivatalosan szocializmusnak minősittetik az a fekély, amely Szabolcsvármegye elég egészséges és életerős testén rágódik. Tudjuk azonban, — magának a deputációnak szónoklatából, — hogy a szocialisták nem akarnak köszönni az „urak“-nak, — tudjuk azt is, hogy szórványosan hallgatag strike határoztatott el, s ennek következtében a nyári munkákat nem hajlandók vállalni, — s nyilt dolog végül az is — hiszen a szocializmus alaptana — hogy a földeket fel akarják osztani.

Ezeknek előre bocsátása után állitsuk szembe a deputáczió informátióját a miniszter elnöki, de különösen a földmivelési miniszter hivatalos válaszával.

A deputáczió szerint a személy és vagyonbiztonság a legnagyobb mértékben meg van rendülve. A szocialistákat elvetemült düh szállta meg és bosszút forralnak, aminek eszköze a gyilok, tűzcsóva és rablás. Ezeket a rettenetes eszközöket minden nap igénybe vehetik. — A veszély tehát egyetemes, állandó és óriási.

A miniszterek pedig azt mondják, hogy ismerjük a szabolcsmegyei állapotokat, s gondoskodunk azok orvoslásáról, ha a szükség parancsolni fogja. Lesz karhatalom is, csak nem kell félni a szoczilistáktól, annyira nem, hogy kivételes helyzet alakitásának idejét sem látjuk elérkezettnek.

A különbség nyilvánvaló. A deputáczió anarchismust festett meg, amely

A „NYIREGYHÁZA“ TÁRCZÁJA.

„Az arisztokraták és a többiek.“

(Elbeszé ések. Irta: *Kálnay László.* Légrády testvérek bizománya. — Ára 1 frt 20 kr.)

Könyvismertetést irni egyike a legnehezebb feladatoknak.

És ennek igen sok oka vagyon.

Az izlés sok féle. Sőt mondhatni: ahány ember, annyi izlés. Tegyük fel most mar azt az esetet, hogy a könyv irójának és ismertetőjének nem csak különböző, de egyenesen ellentétes az izlése. Kész a bonyodalom. Mert bármennyire határozott légyen is a könyv ismertetőjének feltett szándéka, hogy elfogulatlan marad, végeredményében még is csak a saját izlése irányitja gondolkozását.

Másik nagy oka a könyvismertetés nehézségének a rendelkezésre álló tér és alkalom csekélysége. Hiszen minden könyvről nemcsak megannyit, de többször annyit lehetne és kellene irni, hogy az ember mindazt és ugy mondhassa el, amit és ahogy mondani lehetne és szeretne.

Mindezekhez járul még az irók s egyáltalán az alkotók érzékenysége. És ez nem csak abban áll, hogy a reájuk, illetve munkájukra mondott kedvezőtlen nyilatkozatokat rendszerint nagyon is tragikusan fogják fel, hanem abban is, hogy a kedvezőket sem találják kielégitőknek. Nem pedig azért, mert ők maguk más szépségeket ismernek fel és tartanak lényegesebbeknek mint mások.

Hogy pedig mindezeket előre bocsátottam, az abban leli magyarázatát, hogy előre is el vagyok készülve arra, mikép azokért, amiket én „Az arisztokraták és a többiek“-ről — sine ira et studio — itt elmondandó leszek, a kötet irója bizonyos mértékig megneheztel reám.

Kálnay Lászlóról, a könyv szerzőjéről igen jól tudják mindazok, akiknek e sorok kezükbe kerülnek, hogy nem fiatalon lépett a magyar szépirodalom munkásai közé.

Alig két éve jelent meg az első szépirodalmi munkája a Nemzet 1 96. évi karácsonyi mellékletén. Ezzel a munkájával igazán egy csapásra hóditott magának számot tevő helyet a szépirodalmi dolgozatok művelői között.

Azelőtt mi, nyiregyháziak, vagy — mondhatom — szabolcsiak, csak mint „jó ízű elbeszélő“-t ismertük. Barátai és ismerősei között nevezetes volt arról, hogy amiket itt-ott egyiktől-másiktól elmesélni hallott, azokat a természetesen legtöbbnyire mulatató vig historiákat nemcsak hiven megtartotta emlékezetében a legapróbb részletekig, hanem alkalom adtán kiszínezve, kicsiszolva, kidolgozva, ugy mondta el mindig hálas hallgatóinak, hogy már régen, nagyon régen biztatgatták sokan, hogy irja is le mind azokat vagy legalább is azokat közülök amelyek nyomdafesték alá bocsáthatók.

Ennek a következménye az, hogy ma, mikor már Kálnay Lászlónak országos hirneve van, számtalan jóismerőse tulajdonitja magának azt az érdemet, hogy ő fedezte fel Kálnayban az irói hivatást, ő serkentette és beszélte rá, hogy „lépjen az irói palyára.“

És ennek a kitérésnek, vagy második bevezetésnek, megint meg van a maga magyarázata. Csak hogy ez már szorosabban összefügg az „Arisztokraták és a többiek“-kel. Mert ez már czélzás arra is, hogy az „Arisztokraták és a többiek“ is igy iródtak.

Reám legalább azt a benyomást teszik, hogy ezek az elbeszélések, ha talán nem is mind, megtörtént tényeknek, közvetlenül tapasztalt vagy másoktól hallott eseményeknek kiszinezett, kicsiszolt feldolgozásai.

Ott van például a kötet első „elbeszélése“ „Az arisztokraták“. — Szinhelye Fulánkháza Csákányvármegyében. — Ha más munkáiból nem is, magából ebből is ki lehet sütni, hogy „Csákányvármegye“ elnevezés alá Kálnay László Szabolcsvármegyét bujtatja. Fulánkházára is reáismerhet, aki tudja, hogy Szabolcsvármegye melyik községében találhatók nagy számmal származásukra büszke, felfogásukban arisztokrata nemesek. Hogy maga az elmondott történetke ott történt-e meg, ugy történt-e meg? — nem tudom. De szinte biztosra veszem, hogy valahol valami hasonló eset megtörtént.

Vagy ott van a „Bodon báró“. Annak a főalakja tényleg létezett személy s a históriája is — ugy tudom — megtörtént dolog. És ilyen a többi is, talán az egy „Kati nem jött ki“ czimű kivéve. Mindenikből az érzik ki, hogy megtörtént eseményeknek a feldolgozása.

És éppen ebben rejlik a Kálnay László irói sikere. Abban, hogy azokat a sokszor jelentéktelen történetkeket épen ugy irja le, mint ahogy elbeszélni szokta. Olyan közvet-

ellen — nagyon helyesen — minden gondolható kényszereszköz idejében való és nem fölösleges A miniszterek ellenben a szocializmus elleni védekezés szükségességét nyilvánitják.

Kinek van itt igaza? Nem tudjuk — Kivánjuk, hogy a miniszterekeknek legyen, és a magyar nemzet józan géniusza hazudtolja meg a deputáczió véleményének igazságát. Azok az urak bizonyára nem fognak azért a blamázsért, melyet a nemzet geniusza ellenében szenvednének a jövőben, sem a geniuszra, sem a szocziálistákra neheztelni.

Mindamellett szabad nekünk, mint a közéleti tünetek hivatásos vizsgálóinak előleges véleményt nyilvánitanunk annál is inkább, mert mi, akik ugy a közvetlen, mint a szuggerált benyomások befogadásától távol állunk, az objectiv szemlelő elfogulatlanságát osztályrészünkül tudjuk.

A szabolcsi szocializmusnak egyenlősitése az anarchizmussal merően téves, és hibás ennélfogva az ezen feltevésből levezetett minden következtetés, amely a forrongás kifejlődésében gyilkot, petrólumos csóvát, talán dinamitot is lát. A szabolcsi mozgalom valóban szocializmus, a melynek meg van az a biztató jellege, hogy keletkezésének és elterjedésének villámgyors kifejlése az aránylag gyors elhamvadását sejteti. És ha pillanatnyilag ma, midőn a szocializmus tanainak vonzó ereje egész teljességében kifejlett, midőn a lelketlen bujtogatók által megfestett rózsaszinü uj világ közel megvalósulása törhetlen hitet támasztott a szocializmus szánalomra méltó hiveiben, tényleg nagy veszélylyel fenyeget, ennek a hitnek alkatrészét képező elszántság és vakmerőség, annyi bizonyos mégis, hogy a remények a legközelebbi jövőben bekövetkező csalódásai elkedvetlenedést és tétlenséget fognak kelteni.

A szabolcsi szocziálistákban nincs meg faji tulajdonságuk miatt az eszmékhez, különösen meddőnek bizonyuló törekvésekhez való hosszas ragaszkodás, kitartás és következetesség képessége.

Nem felel meg továbbá a valóságnak, hogy egyesekkel szemben tanusitott fenyegető magatartása a szocziálistáknak általánositható volna, vagyis a bűncselekmények elkövetésével való henczegés nem a társadalmi és jogrend egyetemessége, de pusztán csak egyes személy ellen irányul. Azt már nem kutathatjuk, hogy mi az előzménye ezeknek a fenyegetéseknek, pedig elég lényeges az is. Tény azonban az, hogy az anarchismus alapjában hiányzik, hogy a tűzcsóvának és mitrailleusnek szerepe nem lesz.

És épen azért a titkos urak nem mondottak oda fent igazat. Kisértetet láttak, mozgott is, meg is ijedtek nagyon, de egyéb baj nem történt és nem is fog történni.

Ellenben Szabolcsvármegyét bekormozták úgy, hogy feketébb ma az urak által látott mumusnál.

Az pedig nem volt szép azoktól a homályban borongó uraktól.

Közügyek.

— **A vármegye közkórháza.** Szabolcsvármegye alispánja a Nyiregyházán épitendő közkórház felépitéséhez szükségelt munkák elkészitésére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Az épitkezés költségei *176917 frt 49 krral* irányoztattak elő, mely összeg az egyes munkanemek között a következőképen oszlik meg: 1. Föld, kőmives elhelyező munka 104268 frt 11 kr. 2. Kőfaragó munka 1960 frt 92 kr. 3. Ács munka 13656 frt 98 kr. 4. Cserepes munka 4680 frt 47 kr. 5. Vas munka 15564 frt 14 kr. 6. Bádogos munka 6962 frt 51 kr. 7. Asztalos, lakatos, mázoló munka 16533 frt 59 kr. 8. Üveges munka 1717 frt 34 kr. 9. Kutak 1800 frt. 10. Különféle munkák (tőzeg clozet stb.) 7211 frt 64 kr. 11. Keritések 2591 frt 79 kr. A munkák együttesen egy vállalkozónak, illetve egyetemlegesen kötelezett társvállalkozóknak, vagy pedig munkanemek szerint elkülönitve, külön-külön vállalkozóknak, illetve egyetemlegesen kötelezett társvállalkozóknak fognak kiadatni, fentartatván azon jog, mely szerint a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlati összegre — szabadon választassék, avagy egyáltalán az ajánlatok közül egy se fogadtassék el. Az árlejtésen csak oly kellő szakképzettségű iparosok vehetnek részt, kik iparáguk gyakorlására hatósági engedélylyel birnak. Az elkészitendő munkákra vonatkozó általános és részletes feltételek, tervrajzok és a részletes költségvetés a megyei állámépitészeti hivatalban Nyiregyházán és ifju Bobula János tervező épitésznél (Bpesten VIII. ker. József-körut 11. sz.) naponta délután 3—6-ig megtekinthetők és ugyanitt bármely munka részletes költségvetésének egy-egy ive 30 krért, az összes tervek 15 frtért, az egyes tervlapok 1—1 forintért megszerezhetők. A *nyilvános* versenytárgyalás Szabolcsvármegye székházának gyűlésterméhen Nyiregyházán, 1898. évi *márczius 12-ig napján*, délelőtt 10 órakor fog megtartatni mely napig és óráig az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok annál biztosabban beadandók, minthogy a később beérkezendők nem fogadtatnak el. Az épitési munka az ajánlatok elfogadása után azonnal megkezdendő s oly erővel lesz folytatandó hogy az épületek *1898. év őszén betetőztessenek* és *1899. év augusztus hó 1-jén teljesen készen*, használatnak átadassanak. — A vármegyei közkórház régóta vajudó ügye tehát elvégre ténynyé válik.

---

lenséggel ír, mintha szóbeli előadásait gyorsirók jegyeznék le.

Viszont azonban ebben találhatók fel hibái is. Éppen abban, hogy amit leír, ugy irja le, mint ahogy elbeszélné. Én legalább hibának találom azt, hogy nagyon is ragaszkodik ahhoz a bizonyos közvetlenséghez (Nem találok rá más szót.)

Igen sok helyütt tulságosan keresetlen. Lehet, sőt bizonyára ugy is van, hogy Kálnay azt eredetiségnek tartja, mikor például a „Kati nem jött ki" czimű elbeszélésében a Gyurka és Danyi közti verekedést (ami ugyan voltaképen marakodás a szó betű-szerinti értelmében) leirja s a többek között azt mondja: „Danyinak a fél füle leszakitva, az orra, az alsó ajka leharapva, a feje hátulja betörve, a télszeme kikaparva, két ujja levágva, dűlt belőle a vér, mint a marhából" — de én legalább ezt és az ehhez hasonlókat szépirodalmi munkákban nem annyira eredetiségnek, mint inkább „keresve keresett keresetlenség"-nek találom. — Lehet, hogy tévedek.

Kálnay Lászlónak egyébiránt, mint irónak egyik főerőssége nyelvérzékének magyarsága. — Ezen a réven dicsérik őt, illetve munkáit a legtöbben.

És bizony a mai szépirodalomban ez nagy érdem. Ma, — mikor az ujságirás, a „N. Fr. Pr."-ből. meg a „Kr. Zg"-ból (ama bizonyos „Keresztes ujság"-ból) forditott „eredeti táviratok" annyira tönkretették a magyar irók nyelvérzékét, fehér-holló-számba megy, mikor egy-egy igazi magyaros gondolkozással megirott munka kerül az olvasó szeme elé.

A Kálnay László irodalmi gyors sikerének, „feltűnésé"-nek is egyik főoka nyelvezetének magyarsága. Nem mondható ugyan reá sem, hogy teljesen ment volna minden hibától, mert hiszen most megjelent kötetében is található idegen szó meglehetős bőven, sőt itt-ott kiáltó germanizmuson botlik meg az ember szeme, — de hát ezekkel ugy van a mai nemzedék, hogy mikor pár év előtt a magyarul legjobban tudó két iró: Tóth Béla, meg Ágai összepereltek, egymás munkáiból is olyan germanizmusokat vagdostak egymás fejéhez, hogy gyönyörűség volt olvasni.

Mindenesetre hibája azonban a Kálnay László nyelvezetének, hogy míg nem egyhelyütt pongyola, addig másrészt sokszor tulságosan keresett. Keresett annyiban, hogy tulzásba viszi a népiességet ott is és akkor is, ahol azt a körülmények nem indokolják. Ahol nem parasztok beszélgetnek parasztokkal, hanem az iró maga mond el, vagy főszemélyével mondat el egyet-mást. E miatt aztán könyve is egyhanguvá válik; mert hiszen pompás étel a töltött káposzta is, a tésztás kása is, de ezeket is megunná az ember, ha napokig sem enne egyebet. A tésztás kását még hamarabb, pedig azt hamisitatlan magyar ételnek mondják.

A kötet egyébiránt, — mint azt a „Nyiregyháza" már közölte, 12 elbeszélést tartalmaz, melyek a fővárosi legelőkelőbb napi és szépirodalmi lapok hasábjain jelentek meg.

Ezek elsője „Az arisztokraták", amely Fulánkháza nemesi familiáinak arisztokratikus hajlamait szatirizálja, különösen pedig két Kovácsnak a családi neve irásmódjában való versengését. A „Bodon báró" Bodon báró bogaras természetét és bolondos cselekedeteit örökiti meg. A „Legdrágább képek" voltaképen szintén egy elnyujtott adoma. — „Az örőklét sem hozza vissza" (Bringt keine Ewigkeit zurück) egy fűstbe ment diákszerelmi kalandot ir le. „Az életbiztositók" két biztositási ügynök leitatását (az ivás és itatás egyáltalán gyakran fordul elő a könyvben) és megugrasztását mondja el. — „A minta ember" egy kisvárosi nagyságot leplez le. „Marczi bácsi" egy czigányprimás lehanyatló életpályájának a rajza. A „Leánysziv" egy szerelmében csalódott leány világfelfogását tünteti fel. „A kis kalap" szintén csak egy elnyujtott adoma, — ugyszintén „A torsi jegyző" is, amely „ütemes sorok"-ban van kidolgozva. A „Kati nem jött ki" két paraszt legény duhaj szerelmét és élethalál-harczát énekli meg, kik közül az egyik még hozzá siketnéma is, olyan zolai realitással, amihez hasonló csak nagyon kevés jelent meg magyar irótól. A kötet utolsó elbeszélése „Az áruló" egy diákkori tréfas történet.

Az egyes elbeszélések itt felsorolt tartalmából is az látszik, hogy Kálnay László csakugyan a szó szoros értelmében vett elbeszélő. Megtörtént eseményeket beszél el, tényleg létezett személyeket rajzol le

Csakhogy mindezeket a *saját modorában és a saját szineivel cselekszi.*

Ez adja meg az ő eredetiségét, amelyet ugyan sokan különczségnek minősitenek, de ami megadja a jogosultságot ahhoz, hogy munkáit ő megirja, mások pedig elolvassák.

—k.

A kaszinóról.

Igaz ugyan, hogy a kaszinót sokan olyan nebántsvirág-nak tartják, amelynek ügyeihez ilyen nyilvános helyen hozzászólani valóságos merénylet számba megy, de azért veszszük magunknak azt a bátorságot, hogy a jövő vasárnap tartandó évi rendes közgyűlés alkalmából egy kicsinyke kis észrevételt tegyünk erre a leghatalmasabb társadalmi intézményünkre.

Nem azt akarjuk fejtegetni, hogy mi lebegett a gróf Széchenyi István lelkiszemei előtt, mikor a Nemzeti kaszinó megalakitásán fáradozott s hogy az ő ideáiból miket valósitott meg az, s miket valósit meg a mi viszonyaink között a mi kaszinónk. Minőség tekintetében körülbelől mind a kettő ugyanannyit. Csak hogy a Nemzeti nagyobb, a mienk kisebb arányokban.

A fődolog ott is, itt is a különböző játékszenvedélyek kielégitése. — Kártyáznak ott is, itt is. Ott talán tizszer annyi a „vizi", mint itt; itt az ottaniak tizedrésze. Ennek megfelelően ott a kártyapénz magasabb, itt kisebb. A hazard-játékokat kedvelik ott is, itt is. Ott 10—20000 forint a különbség egy ember tárczájában egy este, sőt több is, itt sem egészen ismeretlen a 100—200 forint különbség, sőt több is. Játszák a „ferbli"-t ott is, itt is, sőt a „huszonegyet" is. Talán csak a tivolit nem ott, — itt igen, ha feljön az ideje.

És ezek mellett mellékesen olvasgatnak ott is, itt is, használják a könyvtárát annak is, ennek is, sőt akadnak ott is, ép ugy mint itt, olyan naiv lelkek és öreg urak, akik csak az olvasó szobákat látogatják, a játékszobákba véletlenségből se tévednek be.

Aztán akadnak olyanok is, akik csupán szórakozást, az ismerősökkel való érintkezést keresik a kaszinó helyiségeiben a Nemzetiben is, a nyiregyháziban is.

Szóval az összehasonlitás megállhat körülbelől minden tekintetben.

Azonban még sem egészen.

Mert a Nemzetinek van legalább évenként egy napja olyan, amelyen szakit a hétköznapi sablonnal, amelyen ünnepet ül. Ezt is Széchenyinek köszönheti. Az a nap ez, amelyen az ő emlékére üriti a kijelölt ünnepi szónok a disz-serleget hosszabb-rövidebb beszéd után, de amely beszédet már napokkal előre vár a közvélemény, az egész ország közvéleménye s amelyet tartalma szerint napokig tárgyal, mikor már elhangzott, foglalkozik vele, foglalkozik a benne felvetett eszmékkel s ennek a foglalkozásnak bizony nagyobb hatása van a közművelődésre, az eszmék, a gondolatok, a felfogás tisztulására, mint sem háromszázhatvannégy kaszinói este legszenzácziósabb „czukasszá"-jának.

Nyiregyházán ez nincs meg.

Itt nincs még a kaszinónak olyan napja, olyan alkalma, amely ilyen hatás keltésére volna hivatva, természetesen szintén csak a mi viszonyainkhoz képest.

Pedig ennek a megteremtése épenséggel nem lehetetlen. Az évi közgyűlés napja megadja az alkalmat, hogy, bárha csak a fehér teriték mellett, közczélra szentelhesse eszméit, és felfogását társadalmi életünk egy-egy kimagasló alakja. A jó példa meg van a Nemzetiben csak követni kellene a nyiregyháziban is.

És bizony-bizony többet használna vele a kaszinó, mint sem a többi háromszázhatvannégy estének összes „czukazszá" ivalj!

A szocializmus és a kormány.

Hétfőn délben Budapesten a képviselőház miniszteri szobájában Szabolcsvármegyéből tekintélyes küldöttség tisztelgett Bánffy Dezső b. miniszterelnöknél és Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszternél, gyors orvoslást kérve a Szabolcsvármegyében fenyegetően föllépő szocializmus ellen. A küldöttség a szabolcsvármegyei gazdakör tagjaiból és a megye országgyűlési képviselőiből állott.

A küldöttség vezetője Bánffy Dezső b. miniszterelnöknek előadta, hogy Szabolcsvármegyében az állapotok oly veszedelmesek, hogy már a holnapi napról sem lehet jótállani. A megye egyes községeiben a szocialisták fenyegetően gyülekeznek, Kisvárdán még a templomba is revolverrel járnak az emberek, mert éltüket féltik. Különösen a szocialista lapok izgatásai ellen kérnek intézkedést, továbbá minden községbe legalább hat csendőrt és az egész megyébe kormánybiztos kiküldését. Ezekre nézve kérvényt is nyujtottak át, megjegyezve, hogy nem irhatták alá, nehogy a szocialisták személyükön boszut álljanak.

Bánffy Dezső b. miniszterelnök kijelentette, hogy a kérvényre aláirás nélkül is figyelemmel van, mert az ügy közérdekü. A kormány a szabolcsvármegyei viszonyokat ismeri s a főispán épen tegnap referált a helyzetről. A kormány kész az erélyes támogatásra s ha a csendőrség nem elég, katonaságot is küld. Ám a szocialista sajtó ellen, a mai sajtótörvény mellett, nehéz hathatósan intézkedni, pedig — ugymond — a baj állandó forrása a szocialista sajtó. Mi — folytatta — minden lehetőt megteszünk, hogy a mai sajtótörvény mellett is megvédelmezzük a közrendet, az élet- és vagyonbiztonságot: de ha arra a tapasztalatra jut a kormány, — amint azt már a földmivelésügyi miniszter a munkásokról és munkaadókról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a főrendiházban kilátásba is helyezte — nem fog habozni a sajtótörvénynek törvényhozási uton való megváltoztatása czéljából a szükséges lépéseket haladéktalanul megtenni. Mindenekelőtt azonban kijelentette, hogy kellő karhatalom iránt a legsürgősebben intézkedik. Kormánybiztos kiküldését nem tartja szükségesnek, mert a főispán az ő veje, aki maga is tud erélyesen rendelkezni.

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter is hathatós támogatást igért s a küldöttség tagjai megnyugtatva távoztak.

A budapesti lapok irják le ekként a szabolcsmegyei küldöttség fogadtatását és a miniszterek válaszait.

Mi azonban abban a helyzetben vagyunk, hogy a miniszterelnök szájába adott válasz azon részét, mintha a kormány a sajtótörvénynek törvényhozási uton való megváltoztatását, illetve az e czélból szükséges lépések megtételét tervezné, a valósággal meg nem egyezőnek jelezhetjük.

A miniszterelnök ezt nem mondta, sőt határozottan kiemelte, hogy a fenálló törvények korlátai között teszi meg a kormány a szükséges lépéseket a szoczialista izgató sajtó megfékezésére, ami a Földmivelő czimü lap szerkesztője ellen beadott sajtóügyi feljelentéssel már kezdetét is vette.

Lapunk mai számához vidéki olvasóink részére teljesen kitöltött utalványlapokat mellékelünk, s kérjük őket, hogy az előfizetési dijakat ezen utalványok felhasználásával beküldeni sziveskedjenek.

Hirek.

Márczius 15.

A szabadság, egyenlőség és testvériség nagy ünnepnapja: márczius 15-ike, ez évben 50-edszer fogja éltető melegét Magyarország polgáraira árasztani. Az idő csendes folyása nem koptatta el annak a fényes napnak zománczát, sőt talán ma, a midőn a történelem objectiv látása kiemelte és emlékünkbe vésve megtartotta minden időkre e nap eseményeinek igazi szépségét és nagyságát, még ragyogóbb, még impozánsabb, mint eddig volt.

És Magyarország hazafias polgársága mélyen érzi, hogy mennyivel adósa 1848. márczius 15-ik napjának, a messze jövendőbe besugárzó eseményeiért azoknak a férfiaknak, a kik ilyenné teremtették meg ezt a napot.

Fizet pontos adósként emlékezetével, imájával és törhetlen hálájával.

Országszerte szokatlan fénynyel és terjedelemben készülnek megünnepelni a szabadság napjának 50 éves fordulóját. Községek, városok és vármegyék egymásután sorakoznak, hogy külön-külön minél magasztosabbá tegyék a jubileumi ünnepet, sőt a kormányelnök bejelentette a képviselőháznak azt, hogy márczius 15-ikének emlékére törvényjavaslatot fog még oly időben beterjeszteni, hogy hatálya és rendelkezései az 50 éves fordulóra is kiterjeszthetők lesznek.

Az előjelekből következtetve, Nyiregyháza város polgársága is nevezetessé fogja tenni az idei márczius 15-ikének emlékünnepét. *Bencs László* polgármester szombaton, e hó 5-én délután egy nagyobb értekezletet hivott össze abból a czélból, hogy az emlékünnep programmjának szervezéséről már most lehessen intézkedni.

Az értekezlet egy szűkebb körü bizottságot küldött ki azzal az utasitással, hogy a programmot minél rövidebb idő alatt állapitsa meg s terjessze be.

Mikecz János alispán a mai napra hivott össze hasonló czélból. Elismeréssel jelezzük ezen körülményt annál is inkább, mert Szabolcsvármegye a multban önállóan nem volt a szabadságharcz emlékezetének ünneplői között.

— **Báró Feilitzsch Berthold** főispán személyes tapasztalatot óhajtván szerezni magának a Kisvárda vidéki szoczializmusról, tegnap délután Mándokra utazott, ahonnan a többi községeket is meglátogatja, amelyekben a szoczializmus veszélyei leginkább fenyegetnek.

— **A szabadságharcz 50 éves fordulója.** A vármegye közönsége, legutóbb tartott rendkivüli közgyülésén tudvalevőleg elhatározta, hogy méltó módon fogja megünnepelni legutóbbi szabadságharczunk 50 éves fordulóját, s az ünnepély részleteinek megállapitására küldöttséget menesztett, a melyet most a vármegye alispánja a következő meghivóval hivott össze tanácskozásra:

Szabadságharczunk 50 éves fordulóját készül megünnepelni a magyar nemzet, hogy háláját némileg is leróhassa azon dicső nagyok iránt, kik szent lelkesedésük által vezérelve, szivök utolsó csep vérét is készek voltak hazájukért és nemzetök szabadságáért feláldozni.

Vármegyénk hazafias közönsége is elhatározta, hogy nemzeti ujjászületésünk félszáz esztendős évfordulóját hozzá méltó kegyelettel fogja megünnepelni. s ez ünnepélyek előkészitését egy szűkebbkörü bizottságra bizván, mely bizottságnak a f. évi február hó 10-én d. e. 10 órakor a vármegyeháza kistermében tartandó értekezletére a t. tag urakat tisztelettel van szerencsém meghivni.

Nyiregyháza, 1898. február 2.

Mikecz János, alispán.

— **A kaszinó közgyűlése.** A nyiregyházi *kaszinó* ez évi rendes közgyűlését a jövő vasárnap: február 13-án delután két órakor tartja meg a saját helyiségében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki jelentés az elmult 1897-ik évről és a millenáris közgyűlés határozata folytán megfestett gróf Széchenyi Istvánt ábrázoló kép bemutatása. 2. Pénztári számadások az elmult 1897-ik évről. 3. Költségelőirányzat az 1898-ik évre. 4. Esetleges inditványok.

— **Park a sóstói erdőben.** A sóstói erdőnek az a része, amely a város majortól az ó-szőlő végéig terjed, tudvalevőleg a földmivelésügyi miniszter engedélyével kivétetett a véderdő területéből. Kivétetett pedig oly

czélból, hogy ezen a területen a sóstói ut mentén *villa terület* létesittessék, a villatelkek háta megett levő rész pedig parkká alakittassék át. Maga a terv tehát nem ujketű. Megvalósitása azonban most került napirendre. Ujfalussy Zoltán járási erdőtiszt a városi tanácshoz egy általa kidolgozott tervet adott be a létesitendő parkról. A terv szerint a majdani villatelkek háta megett elterülő erdőrészben létesitendő főutak már a tavaszon volnának kivágandók, a szeszélyesen kanyargó mellékutak pedig az ősz folyamán. A tanács a tervet és Ujfalussy Zoltán azon ajánlatát, hogy a parkká átalakitás munkálatainak vezetését mérsékeit díjazásért elvállalni hajlandó, pártolólag elfogadásra ajánlja a képviselőtestületnek. A park létesitésével olyan sétáló és üdülő helyhez jut a város már a jövő évben, amilyennel kevés más város fog dicsekedni.

— **A nyiregyházi törvényszék jóhirneve.** Nem a mostani törvényszek, illetve nem a mostani törvényszéki biró kar, hanem a tizenegy év előttinek a jóhirnevén akart — bár bizonyára jóhiszeműleg — csorbát ejteni az egyik debreczeni hirlap a mult napokban. Pár hét előtt hire járt Debreczenben, hogy Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter Debreczenen átutazóban benézett a vármegyeházára, de mert a tisztviselők közül senkit sem talált hivatalában, látogatásának emlékére névjegyét a vármegyeháza kapujában álldogáló hajdunak adta át. Hogy mi igaz ebből, mi nem, az máig sincs kideritve, — az emlitett debreczeni hirlap azonban ebből az alkalomból azt irta, hogy tizenegy év előtt hasonló eset történt az akkori igazságügy miniszterrel, Fabiny Theofillal Nyiregyházán a törvényszéknél. A közlemény szerint Fabiny miniszter inkognitóban Nyiregyházára érkezvén, mikor 9 óra felé a törvényszékre felment, csak Henter Antal várnagyot találta a kapuban, akitől azt a felvilágositást nyerte, hogy az elnök ur csak 11 óra után fog eljönni, s mikor 10 óra tájban Fabiny ismét arra fordult, akkor is hasonló választ kapott, a birókról pedig azt, hogy azok okosabb dolgot cselekesznek, semhogy a hivatalban dolgoznának: kint vannak Pongracz grófnál vadászaton. A közlemény vége azt mondja, hogy a miniszter aztán felülről nehány meleg sort küldött Nyiregyházára, amit azonban nem igen tettek ki ablakba a nyiregyházi törvényszéki urak. — A debreczeni lap ezen visszaemlékezését átvette a Budapesti Hirlap is. Ebből értesült felőle Megyery Géza kuriai biró, a törvényszék elnöke, aki abban az időben is elnöke volt a nyiregyházi törvényszéknek. Az ekként megrágalmazott törvényszék elnöke aztán a Debreczeni Ellenőr keddi számában nyilatkozott erről az esetről s közli a miniszter ama bizonyos levelét is, amelyből azonban az tűnik ki, hogy már abban az időben a Nemzet hasábjain jelent meg a miniszter nyiregyházi látogatásáról egy hasonló mese, amely a minisztert arra inditotta, hogy az illető hirlapi közleményt külön is megczáfolja s erről a törvényszék elnökét levélben is értesitse.

— **A nőegylet jelmezestélye.** A folyó hó 22-ikén megtartandó jelmezestély iránt igazán szokatlanul nagy érdeklődést tanusit megyeszerte a közönség. Az összes páholyokat már az első napokban szétkapkodták, s bizonyos, hogy a mulatság igen népes s érdekes lesz. Érdekesebbnél érdekesebb jelmezekről beszél a fáma, részint alapos, részint alaptalan információk alapján. A rendezőség ismételten kéri az estélyen résztvenni szándékozókat, hogy lehetőleg hozzák tudtára, ki milyen jelmezben készül megjelenni. Szükséges ezt tudnia egyrészt azért, mert a nagy jelmezes felvonulás igy tökéletesebben lesz rendezhető, másrészt pedig azért, hogy a rendezőség megnyugtathassa azt a szerencsétlen Pierrot, aki sirva-riva keres egy bájos Pierettet, meg azt a veszedelmes szemű kis ördögöt, ki egy ártatlan angyalt keres magának pendent gyanánt. Jelmezképek a Seefelner J. váczi-utczai czégnél kaphatók, de jelmezeket kölcsönöz a Josef Blau czég (Budapest Károly-u.) Mint halljuk, a férfiak közül többen az itt időző szintársulat ruhatárát fogják igénybe venni.

— **A kereskedő ifjak bálja.** A kereskedő ifjak szombaton az ág. ev. központi népiskola dísztermében lezajlott bálja méltóan sorakozott az ezidei farsang többi kitűnő sikerű mulatságaihoz. Annyi bizonyos, hogy a feltételek közül, melyek a bálok sikerét biztosithatják: jó kedv, jó zene — és még nehány tuczat ilyen feltétel — egy sem hiányzott. Bátran állithatjuk, hogy a kereskedő ifjak egyletének mulatságai kedélyesség, fesztelen jó kedv dolgában első helyen állanak, hol a fiatalság nem őgyeleg blazirtan és ahol még nem tartják „robot"-nak a tánczot. Az első négyest 50 pár tánczolta. Az előkelő közönség éjfélkor a tornacsarnok termébe vonult, mely valóságos lucullusi lakomával fogadta az érkezőket. Volt ott minden „mi szem, szájnak kellemes" és a dús lakomát még fűszerezte a szokásos pohárköszöntők elmaradása. A szupé után ujult erővel és kedvvel látott a tánczhoz a fáradhatatlan fiatalság — egészen kivilágos kivirradtig. A jelen nem lévőknek ezuttal sem volt igazuk. Nem hallgathatjuk el, hogy a bál sikerének oroszlánrésze a törekvő egylet elnökét Léderer Ignácz urat és szeretetreméltó nejét illeti, kikhez méltán sorakozott az egylet tisztikara és a rendezőség. A jelenvolt hölyek névsora a következő: *Leányok:* Baruch Anna, Bauman Gizella, Bergstein Berta, Grósz Jolán, Kohn Róza, Kohn Berta, Mandel Berta, Rottmann Margit, Rottmann Lujza Szamuelly Ilka, Silberstein Róza. — *Asszonyok:* Baruch Arnoldné, Bauman Mórné, Bleuer Sámuelné, Bergstein Adolfné, Engel Ödönné, Erényi Sándorné, Flegmann Jenőné, Glück Ignáczné, Grósz L. H.-né, Groszman Samuné, Hajós Emilné (Forró-Encs), Haas Ignáczné, Hoffmann Mihályné, Horovicz Mártonné, Kohn Sámuelné (N.-Kálló), Klár Gusztávné, Kassay Nándorné (N.-Kálló), Klein Andorné (K.-Várda), Klár Mártonné, Klár Leóné, Klár Andorné, Lictschein Miksáné, Lichtman Dezsőné, Léderer Ignáczné, Mandel Jenőné, Mandel Gusztávné, Mandel Gézáné, Mandel Emilné, Morgenstern Dezsőné, Rózsa Lajosné, Rosenberg Emilné, Rottmann Lajosné, Ruzsonyi Endréné, Surányi Imréné, Silberstein Lászlóné, Schlesinger Miksáné, Schwarcz Izidorné, ifj. Szamuely Lajosné, Vadász Leóné, Weisz Mórné, Zoltán Józsefné.

— **A terménycsarnok közgyűlése.** A terménycsarnok tegnapi közgyűlésén Szamuely Aurél lemondott az elnöki állásáról. Kiváló érdemeiről *Rozenthál* Ferencz emlékezett meg lendületes beszedben, amelyben maradásra kérte. — A lemondott elnök megköszönve a méltánylást, megmaradt lemondása mellett. Erre egyhangu elhatározással elnökké választották *Haas* Ignáczot. Titkárrá dr. *Flegmann* Jenő, pénztárnokká *Rosenthal* Ferencz választattak meg. A választmánynak tagjai lettek: *Czucker* Henrik, *Szamuely* Aurél, *Bergstein* Adolf, *Silberstein* László, *Hoffmann* Adolf, *Baruch* Arnold, *Groák* Ödön helybeliek, *Mandel* Dezső, *Propper* Samu, *Fried* Ármin vidékiek.

— **A nyiregyházi dalegylet.** A nyiregyházi városi dalegylet a folyó évi aradi országos dalversenyen leendő részvétel költségeinek fedezésére Santroch Alajos karnagy vezetése alatt folyó 1898. évi február 13-án, vasárnap a „Korona"-szálloda dísztermében tánczczal egybekötött dalestélyt tart. Belépő-dij személyenkint 60 kr. A zenét Benczy Gyula zenekara, ételeket és italokat Baumeister Ernő jóhirnevű vendéglős szolgáltatja. Kezdete este 8 órakor. A műsor a következő: 1. „Szentelt hantok" (uj), Mosonyi M. 2. „Bármerre jár", népdal-egyveleg, Lányi E. 3. „Bilincs", Gaal F. 4. „Magyar eredeti népdalok" (uj), Gaal F. 5. „Honfidal", Huber K. 6. „Harangoznak, imádkozzunk", dalegyveleg, Méder M.

— **A nyiregyházi kerékpár-egylet** évi közgyűlését, barátságos társas lakomával egybekötve, e hó 12-en, szombaton este tartja meg a Korona vendéglőben. Az ifju, de a kerékpár sport terjedésével együtt fejlődő s épen ezért szép jövő elé néző egyesület még alig egy éve alakult meg. Az egyleti élet, az összetartózandóság érzete is csekély még tagjai körében, a kitavaszodás azonban meghozza az uj idényt, s ezzel együtt bizonyára uj pezsgés száll az egyesületbe is.

— **A munkás-törvénynek,** az 1898. II. t.-czikknek az életbeléptetésére vonatkozó végrehajtási utasitás tárgyában értekezlet volt a földmivelési miniszteriumban. A végrehajtási utasitás teljesen kidolgozott tervezete az értekezlet tagjainak általános helyeslésével találkozott. A munkás-törvény, mint értesülünk, *márczius hó elsejével* fog életbe lépni.

— **Értesités.** Az ev. ref. egyház előljárósága ezennel közhirré teszi, hogy folyó évi február hó 27-én vasárnap, délelőtti istentisztelet után *egyházközségi közgyűlés* leend, melynek tárgyául fő és algondnok, továbbá presbyterek választása van kitűzve. Szavazásra jogosult minden oly egyházi adófizető, ki mult évi adóját a választás előtt legalább nyolcz nappal kifizette. — Nyiregyházán, 1898. február 9. *Az ev. ref. egyház elöljárósága.*

— **A polgári olvasó egylet tánczmulatsága.** A látogatottságáról és kedélyességéről nevezetes polgári olvasó egyleti tánczmulatságok idei folytatása e hó 19-én igen szép sikerűnek igérkezik. A rendező-bizottság buzgó tevékenységet fejt ki, hogy méltóan sorakozzék elődeihez s hogy a „battyus" jelzőnek kifogástalanul megfeleljen. A háziasszonyok felkérése most van folyamatban. A batyu gyűjtés pedig befejezve van.

— **Segély a torontáli inségeknek.** Baruch Arnold, mint a helybeli izr. hitközség elnöke, ötven koronát küldött a torontáli inségesek részére a vármegye főispánjához, aki azt — köszönetének tolmácsolása mellett — már rendeltetési helyére juttatta.

— **Műkedvelői előadás Nagy-Kállóban.** A nagy-kállói műkedvelő társulat fáradságot nem ismerő kitűnő rendezőjének: Divizy Lajosnak 15 évi rendezői jubileumát fogja megülni folyó hó 10-én. Ez alkalommal a „Czigány" kerül szinre, melyben a főszerepet maga a jubiláns játsza.

— **Az uj-fehértói polgári dalegylet** saját pénztára gyarapitására a folyó 1898. évi február hó 12-én, az uri kaszinó nagy termében tánczmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. Belépti dij: Személy-jegy 70 kr. Család jegy 2 frt. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Kezdete este 8 órakor.

— **Elveszett.** A kereskedő ifjuság szombat esti bálján elveszett egy krém szinű selyem sál a szélébe kék csik volt. A megtaláló kéretik, hogy azt az ifjuság egyletébe küldje.

— **Baleset a Julia gőzmalomban.** A Schlichter Gyula m. kir. honvédhuszár százados tulajdonát képező „Julia gőzmalom" gőzfavágójában végzetes baleset érte tegnap reggel Leszkoven József napszámost. A kezében tartott hasábfa megcsuszván, balkeze a körfűrészhez ért, s az négy ujját menten lefűrészelte. A szerencsétlenül járt embert beszállitották a nagy-kállói kórházba.

— **Jó könyveket a népnek** czim alatt előző számunkban megemlékeztünk a városi tanács azon intézkedéséről, hogy a Mehner-féle könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent s a ponyvairodalom termékeinek kiszoritását czélzó olcsó füzetekből mintegy 1000 darabot rendelt meg oly czélból, hogy azok a most folyó tanyai népiskolai vizsgák alkalmából az iskolába járó gyermekek között szétosztassanak. A füzetkék megérkeztek és Sexty Gyula városi tanácsos már szét is osztotta az iskolák tanitói között, kik viszont a tanulók között fogják azokat szétosztani.

— **Hivatalát vesztett jegyző.** A vármegyében levő jegyzői állások között a legjobbak egyike az ujfehértói, amelyet hosszu

időn át *Nagy Kálmán* töltött be. Nagy Kálmánt a jegyzők között a szorgalmasabbak és rendesebbek egyikének tartották, míg nem végre is az derült ki róla, hogy nemcsak hivatali teendőit hanyagolja el, hanem hűtlenül kezelte a kezére jutott községi és idegen pénzeket is. A meginditott fegyelmi vizsgálat számos esetben állapitotta meg kétséget kizáró módon ezeket a tényeket, amelyeknek következtében a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya Nagy Kálmánt hivatalvesztésre itélte. Az okozott károk a jó módu volt jegyző vagyonából fedezetet találnak.

— **Veszett macska.** A Görögszálláson még a mult hó 28-án, megkarmolta egy macska Hajtó József béresnek a feleségét. Az aszony fellökte a macskát a padra, a hol másnap megdögölve találták. Erre az asszony megijedt, bevett egy nagy csomó kőris bogár port, amitől persze nagyon rosszul lett. Megvigasztalták azonban a többi asszonyok, akik azt mondták neki — s ő el is hitte — hogy ha a macska veszett lett volna, a kőris bogár portól kilencz macskát kellett volna kiadnia magából. Hajtóné azonban folyton rosszul érezte magát s orvoshoz fordult. Ezen a réven aztán felbonczolták a macskát s azt csakugyan veszettnek találták. Ennek daczára is Hajtóné sokáig vonakodott, hogy felküldjék Bpestre a Pasteur féle intézetbe. Kilenczed napra végre rászánta magát erre, föl is szállitották.

— **A tisztességtelen verseny.** A kereskedelmi minisztér a „partie áruk", „alkalmi áruk", „okkázió," s más ilyen hangzatos czimek alatt nyitandó üzletek engedélyezése tárgyában körrendeletet adott ki valamennyi másodfoku iparhatóságnak, amelyben előrebocsátotta azt, hogy a nagyobb üzletekben előfordul időnként annak szüksége, hogy a fölhalmozódott, megsérült, divatból kiment, vagy más okokból értékcsökkenést szenvedett áruk, nemcsak az illető kereskedőkre, hanem a vásárló közönségre nézve is, előnyöket nyujtó módon kiselejtesztessenek és illetve a rendesnél olcsóbb árakon adassanak el, amikor a kereskedő ezen körülményre „okkázió" s más hasonló jelzések által hivja föl a közönség figyelmét, azonban az áruknak ilymódon való továbbadásától lényegesen megkülönböztetendők az olyan üzletek, amelyekben nem a meglevő árukészletnek bizonyos részét kivánják kiselejtezni és leszállitott áron eladni, hanem egészben már az üzlet megnyitásakor az ily czélokra beszerzett áruknak ily jellegű elárusitására létesittetnek s amelyekben a használt tetszetős jelszavakkal a vevőközönséget megtévesztik, indittatva érzi magát arra, hogy az iparhatóságnak és az iparhatóság utján az elsőfoku iparhatóságoknak figyelmét ezen körülményre felhívja és hogy a föntebb jelzett s hasonló czimek alatt létesiteni szándékolt, legtöbbször csak a jóbiszemű fogyasztó-közönség megtévesztését és kárositását czélzó ilynemű üzleteknek nyitását lehetőleg megakadályozza; e végből, hogy olyan egyének, kik „partie-áruk", „alkalmi áruk", „okkázió", vagy a tömeges és gyors elárusitást czélzó egyéb hangzatos czimek alatt üzletet szándékoznak nyitni, a rendes iparigazolványon kivül, az áruknak jelzett elárusitási módjára külön engedélyt tartoznak kieszközölni, mely engedély, az illetékes kereskedelmi és iparkamara tájékoztató véleményének meghallgatása után, az elsőfoku iparhatóságok által legföljebb három hóra s csakis az utóbb idézett törvényszakaszban megállapitott s első sorban ipari, vagy kereskedelmi oktatási czélokra a község pénztárába fizetendő dijak ellenében, valamint ezen törvényszakaszban megállapitott egyéb kötelezettségek mellett — szolgáltatható ki.

Apróságok a hétről.

A jótékonyczélu tárgysorsjátékok sorsjegyeiből rendszerint küldenek nehányat a hatóságoknak és hivataloknak is elárusitás czéljából.

A sorsjátékok rendező bizottságai akként okoskodnak, hogy a hatóságoknak és hivataloknak bizonyos tekintetben erkölcsi kötelességük a jótékonyczél előmozditása. Aztán meg alkalmuk is van arra, hogy a sorsjegyeket értékesitsék.

Igy részesül Nyiregyháza városa is mindunatlan abban a szerencsében, hogy a mindenféle jótékonyczelu sorsjegyekből a nyakára küldenek egy csomót.

A város tanácsa aztán a jótékonyczél érdekében kiadja a sorsjegyeket a számvevőségnek. A számvevőség elad közülök egyetkettőt, a többit visszaterjeszti a tanácshoz, a tanács pedig visszaküldi a rendező bizottsághoz, az eladott sorsjegyek árával együtt.

Legutóbb a Savoyai Jenő herczeg emlékezetére emelt szobor költségeinek fedezésére kibocsátott sorsjegyekből küldtek Nyiregyháza városhoz hatvan darabot.

A sorsjegyek megtették a maguk utját a számvevőséghez, onnan vissza a tanácshoz azzal a jelentéssel, hogy a hatvan sorsjegy közül kettőn sikerült tuladni.

A tanács a legutóbb hétfőn délután tartott ülésében volt hivatva határozni a sorsjegyek visszaküldése felől.

A tanács tagjait azonban ezuttal valami szokatlan érzés lepte meg. Hazafiságból-e, vagy más ok miatt, megröstelték, hogy a sorsjegyeket kettő hijján visszaküldjék. Máskor is megtették ugyan, hogy a város számlájára is megtartottak nehányat, most azonban a saját zsebükbe is nyultak s ki egy, ki két darabot megvett magának.

Elvégre is az ördög nem alszik, hátha reájuk is mosolyogna a szerencse istenasszonya — a jótékonyczél érdekében!

*

Lovagias világot élünk. Alig mulik el egy hét párbaj nélkül. A mulatságoknak meg épenséggel elmaradhatlan következménye már a párbaj Idestova totalizatőrt lehetne felállitani Nyiregyházán, ahol a mulatságok előtt fogadásokat lehetni kötni arra, hogy a mulatság után kik fognak megverekedni a lovagiasság szabályai szerint.

Hiába, szezonja van ennek is, akár csak a korcsolyázásnak, vagy a biciklizésnek, avagy a czilinder viselésnek, ami pár év előtt egyszer csak minden igaz indok nélkül szokásba jött, hogy mihamar kimenjen ismét a divatból.

Most a lovagias ügyek vannak divatban. Még pedig a fegyveresek.

Már a rendőrségnél is ki van adva a jelszó, hogy minden mulatság után, ha két komoly ábrázatu urat látnak együtt menni, kövessék őket, lessék ki, hogy kihez mennek s jegyezzék fel a neveiket, mert biztosan szükség lesz reájuk.

Bármennyi rosszat mondjanak is a mi rendőrségünkre — s melyikre nem mondanak? — ezen a téren meg is előzte le is főzte a budapestit. Ott csak a rendőrkapitány párbaját tudták meg előre és akadályozták meg, miután már egy jó ideig keményen vagdalózott ellenfelével.

Itt már előbb két párbajt is megakadályozott a mi rendőrségünk. Igaz, hogy azért megtörtént mind a kettő, csakhogy később és másutt, — de hát a rendőrség se lehet mindig és mindenütt jelen.

Most legujabban meg azt is megtette, hogy egy párbajt kétszer akadályozott meg. A segédek és a felek már egészen kétségbe estek, hogy a lovagiasság követelményeinek nem tudnak eleget tenni.

Végre is gondoltak merészet és nagyot: a „Koroná"-ba tűzték ki a párbaj szinhelyét. Az szembe van a városházával: ott csak nem veszi észre a rendőrség?

És ugy is történt!

Szinház.

Csütörtökön, február 3-án premier volt a szinházban; Dálnoki Gaál Gyula nyugalmazott szinész lépett a nyilvánoság elé — „Szabolcsvezér" czimű történeti drámájával. Mondhatni, — senki sem hallgatta meg. Igazán szomoru dolog, hogy oly városban. — melynek állandó szinháza, most alakult irodalmi pártoló köre van — nem kiváncsi senki városunk egy szülöttének művét meghallgatni, vagy másképen szólva: nem érdemesiti senki meghallgatásra Gaál Gyulát, akinek negyven évi szinészi és irói multja van s előbb irott darabjaiból sikert aratott nem egy; sőt a „Világosvári gyásznapok" a lengyel és német városokat is bejárta

Német János a czimszerepben nagy erővel játszott, általában a szinészek mind sok szeretettel és jóakarattal látták el szerepeiket, ugyannyira, hogy — ha tekintetbe veszszük a rövid időt, amely alatt előkészültek az előadáshoz — nem tagadhatjuk meg tőlük az elismerést. *Krémer Sándor* és druszája *Radó*, mint Zurda és Törtel szépen megirt szerepeiket jól játszották meg. — *Árkosiné* Zulina a bolgár vezér felesége nagy tetszést ért el játékával. Nagy jelenése után, — midőn gyermekét elvesztette — a jelenvolt 15—20 néző ismételten lámpák elé hivta. Fehér Laura — Dalabáj —, nemes igyekezeteért — melylyel játszott, — dicséretet érdemel. A darab végén nagy némaképletet láttunk, melynek czime a „Honfoglalás" volt ugyan, de inkább — Jézus Krisztus szamárhátoni bevonulása volt — Jeruzsálembe.

Pénteken kis közönség előtt: „Az ember tragédiája" másodszor. — *Krémer Sándor* — Ádám —, *Árkosiné* — Éva — osztoztak az est sikerén.

Szombaton „A kis alamuszi". — Ujra nagyon kevesen voltak, csupán a földszinti páholyok teltek meg szépen. Tarnai Leonát (Renard vicomte) csupa élvezet volt látni, hallani; vidám játékáért és kedves dalaiért nyilt szinen többször kapott tapsot. — Zoltán Ilonka és Olga csinos testvérpár volt — Sarah és Mari —, az utóbbi szép csokrot is kapott. Kömley Gyula — Tom — sikerülten alakitott, de azt határozottan állitjuk, hogy ebben a szerepben Szalókival, — kinek első sorban a termete alkalmasabb — sikerültebb lett volna az előadás. Német János — Mac Donald —, B. Szabó József — St. Rémy —, Krémer Sándor — prefet —, és Radó — Mervillieux báró —, kifogástalanul játszottak. Bokor ezen ismert és kedvelt zenéjű operettje kellemes estét szerzett a jelenvoltaknak.

Vasárnap. Két előadás. Délután fél helyárakkal „Az Ördög mátkája" kis közönség előtt este másodszor a „Trilbyk" még kisebb közönség előtt. Az előadások jók voltak, hogy olyan kevesen nézték végig az esti előadást, azt a csalódott direktor ur a darab silány kvalitásának tulajdonitsa, ugy látszik a nyiregyházi szinház közönségének finomabb izlése van, mint a városligeti szinkörnek a hol mint köztudomása igen sokszor százharminczszor adták a nyáron.

Hétfőn. „Szabolcs vezér" másodszor. Többen voltak jóval mint a multkor de azért igy is kevesen. A jelenvoltak élveztek a darab nyelvezetét és az Árkosiné játékát.

Kedden. Milton. Dálnoki Gaál Gyula 40 éves szini működésének jubileumára. Negyven esztendő nagy idő, hát még egy szinésznél, a kit vet hány a sors a kinek utjában igazán ott vannak azok bombaszt gyártók által annyit emlegetett görögnyők és tövisek. Mennyi hányattatás, szenvedés van ilyen tömérdek időben egy szinésznél, a kinek sokszor egész sorsa a közönség szeszélyétől függ.

Szép, nagyon szép Jókainak ezen drámája; a nézők szemet gyakran befutotta a könny az öreg vak költő szenvedéseinek láttára. Dálnoki Gaál Gyula igen jól játszotta a czimszerepet, de hát hasonló sorsa könnyűvé tette, hogy átérezze szerepének minden szavát. Zúgó taps volt a jutalom megható játékáért és egy nagy babérkoszoru, melyet negyven évi szinészkedésének emlékére a nemesen érző direktor Deák Péter adott

ősz kollegájának.. Fehér Laura, Árkosiné, Németh, Krémer, Radó, Szalóki, legjobb igyekezetükkel azon voltak, hogy ezt a szép estét még szebbé tegyék.

A „Bessenyei kör" alapszabályai.

A „Bessenyei kör" alapszabályait olvasóink tájékoztatása czéljából egész terjedelmükben a következőkben közöljük:

I.

A kör czime, pecsétje és székhelye.

1. §. *A kör czime*: „Bessenyei kör".

2. §. *A kör pecsétje*: „Bessenyei kör Nyiregyházán 1897."

3. §. *Székhelye*: Nyiregyháza.

II.

A kör czélja s e czél elérésének eszközei.

4. §. *A Bessenyei kör czélja*: A közművelődésnek nemzeti szellemben való fejlesztése.

5. §. *E czél elérése* végett a kör:

a) szépirodalmi és ismeretterjesztő felolvasásokat, zene-, szavalati estélyeket és műkedvelői előadásokat rendez;

b) művészek és színtársulatok szereplését előmozditja, sikerének biztositására közremunkál;

c) nemes irányu szellemi vállalatokat pártol, előmozdit;

d) irodalmi pályázatokat nyit;

e) a vármegye területén létező műemlékek, történelmi jelentőségű helyek és tárgyak megőrzéséről gondoskodik, ilyeneknek kutatását támogatja, valamint a történelmi becsesel biró dolgok iránti hajlamot és érzéket fejleszti és ápolja;

f) kisdedóvóknak, gyermekmenházaknak segélyezése, népkönyvtáraknak felállitása s a fenn-állóknak segélyben részesitése által a magyar nyelvet ápolja, s a magyarosodást elősegiti.

III.

A kör tagjai, tagok felvétele s a tagság megszünése.

6. §. *A kör tagjai*: tiszteleti-, alapitó-, rendes-, ideiglenes- és család-tagok.

7. §. Alapitó tag az, aki a kör czéljainak előmozditására egyszer- s mindenkorra 100 koronát lefizet.

8. §. Tiszteleti tag az, akit a kör közgyűlése a kör czéljával egyező irányban kifejtett tevékenységével megszerzett érdemeiért ilyenül megválaszt.

9. §. Rendes tagok azok, kik ilyenekül az igazgató választmány által fölvétettek, s akik 5 korona évi tagdij lefizetésére magukat 3 évre kötelezik.

10. §. A kör bármily nemű tagja minden fedhetlen jellemű férfi és nő egyaránt lehet.

11. §. Alapitó és tiszteleti tagok részére diszokmány állittatik ki.

12. §. Ideiglenes tagul felvehetők azok, akik körülményeiknél fogva 3 évnél rövidebb ideig tartózkodnak a kör területén, — vagy bármely oknál fogva, magukat ilyenek gyanánt kivánják fölvétetni, vagy vétetnek fel.

13. §. Rendes-, ideiglenes- és családtagul fölvétetni kivánók az igazgató-választmánynál irásban, vagy valamely választmányi tag szóbeli előterjesztése utján jelentkezhetnek.

14. §. A rendes-, ideiglenes- és családtagul jelentkezőket az igazgató-választmány titkos szavazás utján, felebbezés kizárásával, szótöbbséggel veszi föl.

15. §. Hogy a kör működésében nagyobb családok tagjai könnyebben résztvehessenek, minden családfő — atya, anya vagy férj — ki maga alapitó vagy rendes-tag, fel van jogositva, vele egy háztartásban élő családtagjait fejenkénti 1 korona évi dij lefizetése mellett a 19. és 20. §§-okban foglalt jogokkal tagokul felvétetni.

16. §. Minden rendes és ideiglenes tag az igazgató-választmány felvevő határozata folytán kiállitott felvételi jegyet kap a kör pénztárnokától.

17. §. A rendes-, ideiglenes- és család-*tagság megszünik*:

a) halál —, *b)* végleges elköltözés —, *c)* szabályszerű kilépés —, *d)* kizárás folytán.

A 3 év elteltével a kilépés az igazgató-választmány tudomására hozandó, különben a tagság további 3 évre meghosszabbitottnak tekintetik. A tagság ezen meghosszabbitása ideiglenes tagokra nem vonatkozik.

18. §. Minden oly tett miatt, — mely valakit becsületes és művelt emberek társaságára méltatlanná tesz, — bárki kizárható a kör tagjai sorából, ha a kizáratást az igazgató-választmány oly ülésen, amelyen legalább 16 tag vesz részt, titkos szavazás útján, $^2/_3$-ad többséggel elhatározza. E határozat ellen felebbezésnek nincs helye.

IV.

A tagok jogai és kötelezettségei.

19. §. A kör minden tagjának jogában áll:

a) a kör gyűléseiben szóval és szavazattal részt venni;

b) a kör tisztviselőjévé megválasztatni;

c) a kör szellemi vállalataiban résztvenni;

d) szabad belépti joga van a kör által rendezett minden házi zártkörű előadásra;

e) a kör által rendezendő műkedvelői előadások és művész-estélyekre mérsékelt belépti dijhoz van joguk.

20. §. Az ideiglenes és családtagokat az előbbi §-ban felsorolt jogositványok közül az *a)* és *b)* alattiak nem illetik meg.

21. §. A kör rendes és ideiglenes tagjai tagilletményeiket két egyenlő félévi részletekben, minden félév két első hónapjában, a családtagok utáni illetményt pedig minden év két első hónapjában és egy összegben tartoznak lefizetni.

A nem helyben lakó tagoktól a szabályszerű határidők elmulasztása esetében a tagdij postai megbizás útján hajtandó be.

Rendkivüli buzgalom- és szakértelemmel működő tagokat és olyanokat, a kiknek a körhöz való tartozását a kör czélja különösen kivánja, az igazgató választmány a tagdij fizetése alól kivételesen fölmenthet.

22. §. A rendes taggá való felvétel 3 évi időszakra történik.

23. §. A szabályszerű 3 év lefolyása előtt kilépettnek, s kötelezettségeitől fölmentettnek tekintetik a rendes és családtag; ha:

a) a kilépni kivánó végleges elköltözését az igazgató választmány előtt beigazolja,

b) viszonyaiban egyéb oly változások állottak be, melyek folytán őt az igazgató választmány további kötelezettségeitől felmentendőnek itéli.

V.

Az ügykezelés.

24. §. A kör ügyeit az alapszabályokban előirt hatáskörükben:

a) a kör vezértisztviselői,
b) a szakválasztmányok,
c) az igazgató választmány és
d) a közgyűlés kezelik.

VI.

A kör vezértisztviselői.

25. §. A kör vezértisztviselői:

a) az elnök,
b) a három alelnök,
c) a titkár,
d) a segédtitkár,
e) a pénztárnok,
f) a könyvtárnok,
g) az ügyész.

26. §. Mindezeket a kör közgyűlésén az egyesület alapitó és rendes tagjai közül 3 évre közfelkiáltással vagy a kör cselekvő választási képességgel biró 10 tagjának irásban az elnökhöz benyujtott kérelmére elrendelendő titkos szavazással, a jelenlevők általános szótöbbségével választja.

Mindannyian megbizatásuk lejártával ujra választhatók.

27. §. A kör vezértisztviselői eljárásukért a közgyűlésnek felelősek.

1. **Az elnök.**

28. §. Az elnök vezeti és igazgatja a kör egész működését, elnököl a közgyűléseken, s az igazgató választmány ülésein; mindkettőben magát valamely alelnök vagy szakválasztmányi elnök által helyettesitheti. Ha jónak látja, vagy az igazgató választmány, vagy az egyik szakválasztmány, vagy végre 15 alapitó- vagy rendes tag irásbeli kivánatára bármikor rendkivüli közgyűlést ö. öt igazgató választmányi tag kivánatára pedig rendkivüli igazgatóválasztmányi ülést hivhat össze. A közgyűlési jegyzőkönyvek hitelesitésére két tagot kiküld, s a jegyzőkönyvet azokkal együtt aláirja.

29. §. Aláirja a titkárral együtt a fölvételi jegyeket és diszokmányokat.

30. §. Átveszi és felbontja a körhöz beérkezett leveleket és küldemenyeket, s a titkár meghallgatásával elintézi a gyűlési tárgyalást nem igénylő ügyeket.

31. §. Végrehajtja az igazgató választmány és közgyűlés határozatait, illetve azok végrehajtását ellenőrzi.

32. §. Mindennemű fizetés a kör pénztárából csak az ő, vagy megbizásából a titkár utalványára történhetik, rendkivüli kiadásokra havonkint 25 korona erejéig utalványozhat; e felül azonban jóváhagyás végett a legközelebbi igazgató választmányi ülés elé jelentést tartozik tenni.

33. §. Közvetiti a szakválasztmányok egymásközti s az igazgató választmánynyal való kapcsolatát s az e tekintetben femerülő sürgős ügyekben intézkedik.

34. §. A kört harmadik személyek irányában képviseli.

2. *Alelnökök.*

35. §. Az elnök akadályoztatása, vagy külön kiosztott megbizatása esetén megválasztatásuk sorrendjében gyakorolják az elnök jogait egészben, vagy a megbizatás mérvéhez képest.

3. *Titkár.*

36. §. A titkár a kör nevében kiadott összes iratokat szerkeszti, a kör levelezéseit s iratait őrzi.

37. §. A közgyűlések és igazgatóválasztmányi ülések jegyzőkönyvét vezető, s e részben magát a jegyző által helyettesitheti.

38. §. Az elnökkel együtt alájegyzi a diszokmányokat és felvételi jegyeket, és az utóbbiakat kiszolgáltatás végett a pénztárnoknak átadja.

39. §. Az igazgatóválasztmánynál, melynek hivatalból tagja és jegyzője, előadja az elnökségtől kiinduló ügyeket.

40. §. A szakválasztmányok jegyzői segitségével szerkeszti a kör évi jelentését.

41. §. Nyilvántartja a tagok névsorát, létszámát.

42. §. Naplót vezet a kör vállalkozása folytán rendezett felolvasások, előadások, estélyekről a résztvevők, közreműködők neveinek, s a netaláni bevételek megemlitésével.

43. §. A titkár mindennemű nyilvános előadások rendezésére nézve a szakválasztmányok, az elnökség és igazgatóválasztmány érintkezését közvetiti, s e minőségben minden szakválasztmányi ülésre meghivandó.

4. *Segédtitkár.*

44. §. Akadályoztatása esetén helyettesiti a titkárt, vagy teljesiti, az elnöktől, vagy a titkártól nyert megbizatásait.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Bodon báró.

(Mutatvány **Kálnay Lászlónak „Az arisztokraták és a többiek“** czimü kötetéből.)

Mikor ismertem meg? nem emlékszem már rá. Csak annyit tudok, hogy az ő esze már elment, mikor az enyém jönni kezdet. Mert mióta csak az eszemet tudom, mindég olyan extrának láttam, mihez foghatót másat soha sehol nem találtam.

Most is előttem áll, a mint a kapunkon befordul, térdig érő, bokáig sáros, görbe sarku rongyos vadász-csizmában — ezt láttam meg legelőször belőle, mert apró fajta ember kisfiókja lévén, a térde kalácsával szinelt a szemem világa — csizmába huzott, szörnyen pöttyögős fehér piké puliderben, derékban rettentően megvastagodva (ami attól volt, hogy rendesen 4—5 mellényt viselt a testén), 3—4 rövidebb-hosszabb téli kabátban, ezek felett 2—3 téli, egymástól elütő szabásu, ki ujjas ki ujjatlan, ki testhez álló, ki komótos köpenyegben, a jobb kezében tartva egy fokost, meg egy esernyőt, a bal kezével pedig fogva a vállán fekvő valaska nyelét, melyről egy féljobb fordulásra látszott hogy szakadásig tömött, valaha fehér vászon tarisznya lóg és pro koronide a fején egy simléderes asztrakán sapkával, a melyik felett egy kaczér vadászkalap hivalkodott, amelyet megint egy tekintélyes fehérselyem-czilinder borított nagy komolyan fele magasságáig be és ebben a nem mindennapi keretben egy ősz szakállal benőtt arcz és két világoskék, oly jóságos tekintetü szem, hogy aki arra ránézett, önkénytelenül az jutott eszébe, hogy: ez a kleiderstokk jó ember lehet.

Ez volt Bodon báró. Akik tudták, azt mondták felőle, hogy pataki bagolydiák korában egy kilutrizott vizimalmot nyert, de elvesztette a reskontót, hát nem adták oda neki, e felett való bánatába őrült meg: mások, akik tán meg jobban tudták, azt mondták, hogy jó módban nevelkedett; de az apja szerencsétlen perlekedések által tönkre jutott, vele pályája derekán ő is. És ez a verzió valószinübb, mert a mániát, amelyikben szenvedett — ez legalább kimagyarázza. — Ő ugyanis világéletében mindig a jussait kereste, mindig azokat igyekezett revindikálni. Levelet, már hogy missilis levelet, se beadványt életében soha postára nem adott (nagyon megbizhatatlan intézménynek tekintette) hanem amit megirt, maga vitte el ahhoz, akihez, vagy amihez szólott.

Emiatt örökösen járt-kelt, még pedig örökösen gyalog, semminemü járműre életében sem pénzért, sem ingyen rá nem ült, mert soha senkitől semmit nem vett el, pénzt pedig nem volt bolond olyanér kiadni, amit pénz nélkül is elérhet. Atyjafia barátja, jóakarója volt három vármegye. Igen kellemes bariton hangja volt, sok szép nótát tudott. Jártában-keltében azután a hová bevetődött, s ahol jól tartották, el-eldalolt egy-egy nótát azokból a szép régiekből s viszonzás fejében rá hagyta magát venni egy-egy ócska csizma, vedlett nadrág, zajlott kaput, szőrehagyott kalap és tavaszamult mellény elfogadására.

Innét az ő kleiderstokki külseje.

De ugyan megjárta volna, aki az évszakok tekintetében az ő ruházkodása után akarta volna magát tájékozni; mert becsületes magyar ember a téli ruhától rendesen nyáron, a nyáritól pedig télen válván meg, a báró nyáron öltözködött téliesen, télen nyáriasan, amint meleg nyárban, csikorgó fagyban ugy igyekezett enyhiteni, hogy majd az illem legszélső határáib — téli gunyáit nem magára, hanem a vállán fekvő valaskára aggatta, majd anyi nyári gunyát szedett magára, hogy öt öcskásnak a vásári portákája még csak sillom volt hozzá képest. Ezt a többet vagy kevesebbet modulálgatta aztán ő a tavaszi meg őszi időjárások változatai szellemében.

Minket gyerekeket nagyon szeretett. Fiskális lévén szegény apánk, amint hozzánk megjött és megszállt a tornáczban, mindjárt rávett valamelyikünket, hogy hozzunk ki neki az apánkéból egy törvénykönyvet, azért osztán, mikor kész volt a beadványnyal, melyben rendesen faluim, pusztáim, házaim, gulyáim, méheim, rudalló köteleim és tarbuza kenyereim visszaadását szorgalmazta — eldanolta nekünk szép, érzelmes, rezgő bariton hangján a „Földiekkel játszó égi tünemény“-t, meg a „Záporeső után eszterhaj megcsordul“-t és mi teljes értékűleg meg voltunk jutalmazva. Hát még mikor azt danolta el, hogy: „Szép hajnal! emeld fel . . .“

No de a beadványok! Tehát perelt, örökösen perelt. Perelt a Battákal, perelt a Hubayakkal, perelt a Lenkeyekkel, a Rázsókkal és Bárdiakkal, a Zzókákal, a Szobonyákkal, no meg az Andrássy, Zichy, Almássy és más grófokkal, sőt még tornai uradalmért herczeg Eszterházyval is; no meg a sógoraival, meg a sajá osztályos atyjafiaival; de azok — elég különös — minderről nem tudtak semmit, mert mig magyar világ volt, minden tisztviselőnek volt annyi esze, hegy a beadványát el nem intézte, de meg a szegény báró ezt nem is igen szoritotta, tudván a praxisból, hogy ez nagyobb urakon, sőt tán okosabb embereken is megesett a régi jó viágban néha.

No de kiütött a forradalom, azután meg nemsokára beütött a Bach-korszak, meg a stemplis papir, kinevezték hozzánk szolgabirónak Kasinszkyt, megye-főnöknek meg Horeszkát.

Ez mindahárom szörnyü nehéz és rettentő komoly dolog. A báró jó emberei kezdtek aggódni jövendő sorsa felől. Ha nem perlekedhetik, belehal. Ha pedig ezekkel nem boldogul, nem perlekedhetik. Ezekkel pedig nem boldogul, az már bizonyos.

Szegény apám — bár mint schlecht gesinnt-et nem vették be az ügyvédek lajstromába — szegénységi bizonyitványt szerzett a szegény báró részére és meg is csinálta, már a hogy tudta, ékes németséggel a bélyegmentes perlekeés iránti kérvényt, a báró nevében és javára. Hát amint jön ki a pitvariából, hogy vinné a kész kérvényt beadni, a tornáczon leli a bárót, aki nagy lelki nyugalommal rajzolja egy árkus papir tetejére a hochdruck-stempelnek a czifra karimáját, s még nagyobb lelki megnyugvással irja bele, hogy: „fünf flören“. Hát minek az ilyen embernek bélyegmentesség, aki maga csinálja a papirra a stemplit? Nagy és szép tehetségeinek semmiféle nem esett olyan jól soha szegény öregemnek — mint maga mondta — mint ez a lefőzés.

No de mi lett hát ezzel az öncsinálta bélyegű beadványnyal?

Van minálunk egy falu, ugy hivják, kogy: Guszona. A szolgabirót meg ugy hitták — Isten nyugasztalja — hogy Kasinszky Gusztáv. A báró meg minden bolondsága mellett tudott annyit, ha nem Shakespeareből, hát az életből, hogy: tisztelni kell a kutyát is, ha hivatalban van. Választékos nyelven, finoman, udvariasan fejezte ki magát minden beadványában, a titulosokra pláne a legtulzóbb pedanteriával ügyelt, hogy valakinek se veleszületett, se belenőtt rangját ne kisebitse, mindenesetre inkább nagyobbitsa.

Hát a szolgabiróhoz intézett kérvényét igy czimezte, a mint később kitudódott: „Nagyságos kasinai Kasinszky Guszonai Gusztáv urhoz“. A szolgabiró, a mint később kitudódott, mikor a protokollist a beadványnyal meg a stempelbefund-bogennel bement hozzá, a protokollist nagy rémületére, dörgő hahota közt a stempel-befunddal gyujtott rá és meghagyta a protokollistnak, hogy ez ellen az ur ellen befundot felvenni — bármit ád is be bélyegtelenül — nem szabad.

Ezzel meg volt mentve — minden, nemes emberhez illetlen alázkodás nélkül — a nem adózunk nagy elve a járásbiróságnál. De hát a törvényszék?

Azon is segitett Bodon báró.

Irt egy repositionális keresetet, még pedig németül és rárajzolta arra is a megfelelő skála szerinti megfelelő értékü bélyegjegyet és beadta a megyei törvényszék iktató hivatalába.

Harmadnapra hozta a zsandár, már hogy nem a keresetet vissza, hanem a bárót be. Tele lett a város á hirével, az élénkebb ijedtebb fantáziáju hazafiak már látták, hogy veri a szél össze a báró bokáját. Mert hát akkor a hatalommal nem igen lehetett komázni, se mókázni.

Valjon mi történt? mibe keveredet a báró? A báró pedig nagy lelkinyugalommal ülte az áristomot már másodnapja. Végre a hivatalos titokból kiszivárgott a városba annyi, hogy a báró megsértette a megyefőnők magas személyét. Erre aztán felment a mi jó öreg joviális Józsi bátyánk, akit még a német is szeretett, és azt mondta a földi fejedelmeknek, hogy: „Nicht narriren Sie mit diesem Narr, sondern werfen sie ihm aussi, hisz, az ebadta weisz ja die ganze Welt, dasz er ein Halbgnädiger ist“, amit aztán ugy magyarázott meg a titkár Ő Nagyságosságának, hogy: bocsássák el azt az embert, mert ország-világ tudja, hogy félkegyelmü. Amire azután szépen ki is bocsátották, a befund-bogent pedig eltépték.

De hát mi volt az a nagy sértés? Erre volt most már kiváncsi a mi kedves Józsi bátyánk. Erre megmutatta neki a titkár a repositionális keresetet, de csak a külzetét, nem a belzetét.

Azon pedig rámutatott erre a szép gömbölyü latin betükkel irt czimzésre: „An dem hochlöblichen Herrn Komitats-Vorstand Ruprecht von Horeszka de Oreszka, Moreszka et Poreszka.“

Szegény jó öregem, te csak az eszedet vesztetted el, amire halhatatlan lelked — magad meghalván — azóta már bizonyára rátalált; de akik a lelkűket vesztették el, hol találja meg majd azt azoknak az eszük?

Különfélék.

I. Napoleon órája. A nagy hódító még szent Heléna szigetén is birtokában volt annak az órának, melyet az olasz és egyptomi hadjáratok alatt hordott magával. Ez az óra legtöbbször rosszul járt, sokszor egészen megállt és az órásoknak egész generácziója hasztalan vesződött, hogy megigazitsa. Bertrand tábornok, aki Napoleonnal együtt élt a számüzetésben, egy napon megmutatta neki óráját, melyet a Jó remény fokáról kapott. Napoleon elvette ezt az órát és a magáét nyujtotta át e szavakkal: „Cseréljünk. Az én orám ugyan éppen nem jár, de két órát mutatott a rivoli fönsikon, amikor ez emlékezetes napon müveleteimet befejeztem.“

—

Haj és paróka. A 1825. évben, amikor a természetes hajviselet ismét diadalmaskodni kezdett a parókaviseléssel szemben, egy hajnyiró és egy parókacsináló élt egy németalföldi faluban, akik egymással hevesen konkurráltak. A parókacsináló czimtáblája a hosszuhaju Abszolont ábrázolta, amint üstökével egy fa ágaiban fönakad és nyomorultan elvész, mialatt lova alóla elvágtat. „Igy járjon mindenki, aki nem hord parókát“ szólt a kép fölirata. Nem kevésbbe emberségesen gondolkozott a hajnyiró, akinek a boltja előtt szintén egy kép függött. Az a kép vizbefuló embert ábrázolt. Egy newfundlandi kutya hozzája ugrik, hogy kimentse és fogával a parókát ragadja meg, melylyel partra úszik. A paróka tehát meg van mentve, de a gazdája vizbe fúl. A hajnyiró szintén odatétette morálját a kép alá, mely igy szól: „Ez legyen a sorsa mindenkinek, aki parókát hord.“ Ilyen épületes eszközökkel küzdöttek a konkurrensek már nagyapáink idejében is.

—

Érdekes szerelmi történet. Hőse a pár év előtt elhalt amerikai milliomos Jay Gould második fia, mr. Howard Gould. A fiatal milliomos nehéz választás előtt áll: szerelmes egy fiatal szép szinésznőbe, ki műveltsége mellett szeplőtlen hírnek örvend, azonban szegény egyszerű polgár gyermeke. És épen ez a hiba, mert az öreg Gould végrendeletében akként rendelkezett, hogy a gyermekei csak a testvérek egyhangu beleegyezése mellett választhatják meg életpárjukat és amelyik ettől eltér, az 20 millió márkával kevesebbet kap, mint a többi testvér. A szigoru rendelkezés czélja az volt, hogy gyermekeit előkelő házasságra kényszeritse, mert az öreg Gould szegény származása daczára szeretett volna arisztokratacsaládokkal rokonságba jutni. Első fiával nem volt szerencséje, mert a fiu, atyja minden ellenzése daczára, szintén szinésznőt vett el, mely tette miatt az öreg sokáig neheztelt reá. A testvérek tehát a második fiut minden áron vissza akarnák tartani a hasonló lépéstől, sőt a leány is kijelentette, hogy inkább lemond a házasságról, mintsem hogy a testvérek között szakadást idézzen elő. De Howard Gould hallani sem akar a lemondásról és ebben egyik nővére, Castellane gróf neje is támogatja, ki boldogtalan házasságban él arisztokrata férjével és ép ezért szeretné, ha fivére szerelmi házasságot kötne. A családi viszály már egy év óta tart, de ugy látszik, hogy elébb-utóbb mégis a szerelmesek győzelmével fog végződni.

—

A szultán, mint családapa. Megható kis történetet irnak Abdul Hamid szultánról. A háremben, a szultán egyik leánykájának hálószobájában, a kis herczegnő ágyának menyezete lezuhant. A kis herczegnő arczán sulyos sérülést szenvedett. Azonnal hivattak egy sebészt, aki kijelentette, hogy a sebet, bár nem veszedelmes, össze kell varrni. A kis herczegnő félt az operációtól és a szultánnak atyai szive is megindult, nem tudott megválni gyermekétől. Abdul Hamid beleegyezett az operacióba de azt kivánta, hogy ő maga tarthassa, mellette leánykáját. A szultán egy széken ült és leánykáját ölébe vette. Mikor azonban az orvos előkészületeit megtette és műszereit kivette, a szultán kijelentette, hogy nem nézheti, hogy szeretett gyermekének husába szurnak s nehéz szivvel hagyta el a rögtönzött műtőtermet.

Piaczi árak.

— Február 9. —

Buza	11.50	11.60.
Rozs	7.70	7.80.
Árpa	6.40	6.50.
Zab	6.30	6.40.
Tengeri . . .	4.85	4.90.

Vetőmag eladás.

A kékcsei gazdaságban, (Kékcse u. p. Kis-Várda) egy—két waggon, vetési czélokra igen alkalmas, *tavaszi rozs kerül eladásra.* Kocsirakományok ára métermázsánként *8 forint 50 kr.;* 5 métermázsán aluli mennyiségeknél *9 frt* métermázsánként. Szives megkeresések fenti czim alatt kéretnek. (6—2—2)

15./1898. V. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a t.-lőki kir. járásbiróság 1896. évi 22. p. számu végzése következtében, Menczel Dávid javára, Ragányi Ferencz ellen, 62 frt s jár. erejéig 1897. évi deczember hó 22-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 330 frtra becsült kocsi, ló stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a t.-lőki kir. járásbiróság 22. p. 1896. számu végzése folytán 62 frt tőkekövetelés és eddig összesen 12 forint 32 krban biróilag megállapitott költségek erejéig Pthrügyön, alperes lakásán leendő eszközlésére 1898. évi **február hó 12-ik** napján délelőtti 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tisza-Lökön, 1898. évi február hó 1-ső napján.

Szücsy Béla,
kir. birósági végrehajtó.

(8—1—1)

A MAUTHNER-féle

hirneves

KONYHAKERTI és VIRÁGMAGVAK

zárt és **hatóságilag védett** csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb **fűszer- és vaskereskedésekben** kaphatók.

A Budapesten Andrássy-út 23 szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, amely csomagok **ragasztva,** a **medve-ábrával** és **Mauthner névvel** vannak jelölve, ugy amint a mellékelt rajz is mutatja.

(58—2—8)

Olcsó tűzifa eladás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy műmalmunkkal kapcsolatban, egy gőzfa-felapritó telepet is állitottunk fel, el fogunk követni mindent, hogy a közönséget jó és olcsó tűzifával lássuk el.

Az általunk elárusitott fa zsákokba van rakva, minden zsákba 50 klgr. van mérve és egyenlő darabokra vágva, mi által a tüzelésnél nagy megtakaritás érhető el, mindon szekérhez kézi mázsáló van adva, és mindenki meggyőződhetik a rendelt fa mennyiségéről, de különben is szavatolunk a helyes mértékért. Felhivjuk a n. é. közönséget, hogy favágó-telepünket megtekinteni sziveskedjék.

4 méter I. rendű bükkfa felvágva	13 frt 80 kr.	100 klgr. I. rendű bükkfa felvágva	80 kr.
4 „ I. „ „ „ házhoz szállitva	14 frt 50 kr.	100 „ I. „ „ „ házhoz szállitva .	85 kr.

Megrendeléseket levelező lapon **Julia gőzmalom** czim alatt lehet eszközölni, avagy **Oberndorffer János urnál, megyeház-téri gépraktárában Gyurcsán-féle ház.**

Tisztelettel **Julia gőzmalom.**

(8—7)

Nyomatott Nyiregyházán Jóba Elek könyvnyomdájában.